

Specialeresumeer

Klassisk arkæologi

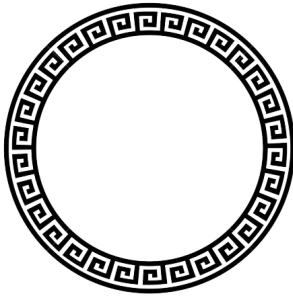
Mette Arenfeldt Christensen

Bones as a source material! - A Late Hellenistic-Early Roman skeletal assemblage from the ancient necropolis of Karystos and its archaeological context

2

Daniel Beurze Damgaard *Marmortagsten fra Ostia*

4

Bones as a source material!

Af METTE ARENFELDT CHRISTENSEN

Bones as a source material! - A Late Hellenistic-Early Roman skeletal assemblage from the ancient necropolis of Karystos and its archaeological context

The aim of the present master thesis is for it to be as interdisciplinary as possible, combining classical archaeology with physical anthropology. This I had the opportunity to do when I came in contact with Dr. Maria Chidioglou, who needed help with a skeletal sample from New Gymnasium – Technical Lykeion Plot (NG-TLP) from Karystos, Euboia. The skeletal sample was excavated as a rescue excavation in 1997-1998, and consists of very fragmented commingled bones for which I have written a Biological Anthropological report, which have been submitted as an Appendix. The Graves from NG-TLP are dated from the 1st century BC to the 1st century AD.

My aim is to take archaeological material, which is human skeletal material, that for some might seem secondary since it is very fragmented and commingled, and show that it actually contains some valuable archaeological evidence.

Before the Romans arrived in c. 200 BC, it seems like there was lot of conflicts between the Karystians and both the Persians and Athenians. But after the Roman takeover, everything calmed down and there were now signs of financial growth in the region, which seemed to continue from the Hellenistic and into the Roman period.

The skeletal sample from NG-TLP has an MNI of 31 individuals, 26 adults and five children. The numbers indicate that males are a bit overrepresented among the individuals, but this could be because of the small sample size. Furthermore, among all the pathologies noted on the bones, the dental pathologies were the most numerous. This could indicate that this skeletal sample is from the more well-to-do among the people of Karystos. Because, as a rule, the well-to-do have more decayed teeth than the poor on the basis that an excess of food seems to have a more damaging effect than a lack of it. This corresponds with the grave goods, which according to Chidioglou have served the local middle class population in Karystos.

There were no individuals above the age of 50 or below the age of 5 among this skeletal sample. This could be because that old people were relatively rare in the past, and the lack of really young children could be explained by the fact that they might be interred elsewhere on the burial site, which have been attested in the Greek world and also in Karystos, but dating from an earlier period. And when compared

Bones as a source material!

Af METTE ARENFELDT CHRISTENSEN

---

with the skeletal sample from Verouchis plot from the Karystian burial site, which is dated from the 2nd century BC to the 2nd century AD, the same picture emerged. Which means that no adults above the age of 45 and no children under the age of 5 were found among the skeletal material. Also when excavating human skeletal material, the bones of really young children disintegrates easier than adult bones and because of their size, they might also sometimes be mistaken for small stones and pebbles.

The average stature of the individuals seems to correspond with the normal average stature for individuals in the Mediterranean in the Hellenistic and Roman periods. But, when compared with the skeletal material from Nea Paphos in Cyprus and Corinth in Greece, it seems that the Corinthians were shorter on average than their counterparts in both Karystos and Nea Paphos.

This could be because the Corinthians were affected by dietary stress, which again could be caused by the different political climates in Corinth compared with both Karystos and Nea Paphos. The Romans sacked Corinth, whereas at Karystia and Nea Paphos the transition to Roman rule was a bit more peaceful.

I consider my initial aim with this thesis to have been accomplished, since I have showed that a commingled and badly preserved amount of material with hardly any context can still yield valuable archaeological information. But I must also conclude that if the material had been excavated and treated differently, the possibilities could have been so much greater, since the grave goods, because of the lack of context descriptions, could not be used for anything except dating the individual graves.

Marmortagsten fra Ostia

Af DANIEL BEURZE DAMGAARD

Marmortagsten fra Ostia

Dette speciale analyserer og fortolker på fundne marmortagsten fra den senantikke belægning i Ostia. Tagstenene bliver analyseret gennem målinger og overlappings teknikker, for derigennem at kunne differentiere de forskellige typer. Materialet består af to typer marmortagsten – den flade tagsten (*tegula*) og

Fig. 1: Oversigt over det monumentale centrum. Af Axel Gering

ryttere (*coppi*). Gennem analysen af tagstenene bliver det muligt at fortolke på primære kontekster og den urbane udvikling, der skete i det monumentale centrum af Ostia i senantikken.

Materialet er blevet udgravet og fundet forskellige steder i det monumentale centrum – FSE (Foro della Statua Eroica), MFP (Main Forum Portico), MFR (Main Forum Rooms), MFW (Main Forum West) og tre latriner – EXE (Exedra), VDF (Via della Forica) og Palæstraen ved TDF (Terme del Foro).

Majoriteten af rytterne blev fundet i marmorbunker lokaliseret i områder grænsende op til Forum. Disse marmorbunker er levn fra udgravningerne foretaget i det monumentale centrum i første halvdel af det 20. århundrede, hvor en del materiale ikke blev analyseret eller dokumenteret. Derudover blev den senantikke belægning fjernet, da arkæologerne ønskede at fritlægge de tidlig-imperialistiske og republikanske lag. Ved at inkorporere arkæologernes gamle dagbøger, fotografier fra udgravningerne, gamle planer og marmorbunkerne bliver det muligt at analysere og fortolke yderligere, både på materialet i specalet, men også på den urbane udvikling i det monumentale centrum.

Det analyserede materiale var en del af en større renovation af det monumentale centrum i det 4. og 5. århundrede e.v.t. – muligvis helt ind i det 6. århundrede. Nye pladser (FSE), hævnings af niveauer på Decumanus Maximus og muligvis også på den sydlige del af Forum pladsen, brugen af spolia fra de to templer på Forum – Kapitolium og Roma og Augustus templet – og intensive reparationer, hvilket blandt

Marmortagsten fra Ostia

Af DANIEL BEURZE DAMGAARD

---

andet en indskrift i fundamentmuren af Kapitolium vidner om, blev foretaget i disse århundreder. Rytterne blev blandt andet genbrugt som afløb og render langs kanten på FSE og i latrinerne, og muligvis også på Forum.

Majoriteten af spolia-materialet er blevet bearbejdet, og vidner således også om, at spolia ikke 'bare' blev genbrugt, men gennemgik en bearbejdningsproces, der gjorde det muligt at tilpasse materialet en ny kontekst. Det er gennem materialet derfor tydeligt, at der opstod en ny urban topografi i det senantikke Ostia, som samtidig indikerer, at byen havde kapaciteten og evnen til at renovere, vedligeholde og bygge nyt.

Materialets primære kontekster skal findes på Forum i form af Kapitolium og Roma og Augustus templet. Det er tydeligt, at kun dele af Kapitolium blev pillet ned og genbrugt, hvilket kan argumenteres ved, at tagdele er de eneste elementer fra Kapitolium, der er fundet i de senantikke faser af det monumentale centrum, samtidigt med indskriften fra podiumsfundamentet.

Derimod blev hele Roma og Augustus templet med stor sandsynlighed pillet ned og materialet genbrugt andetsteds, hvilket er argumenteret ved tilstedeværelsen af både tagdele og celladele. To store lovkodekser (latin: Codex Theodosianus og Codex Iustinianus) fra det 5. og 6. årh. forklarer, at genbrugsmateriale fra offentlige monumenter kun måtte blive genbrugt i andre offentlige kontekster. I fundamentet af en søjlerække og i facaden af FSE er der blevet fundet celladele, der tydeligt indikerer nedrivningen af cellaen fra Roma og Augustus templet, og derved også selve templet. Det er yderst usandsynligt, at man i senantikken rev hele celladele ned, for derefter at konstruere helt nye i en genopbygningsproces.

Fig. 2: Genbrugt rytter som afløb ved FSE.
Af Axel Gering

Fig. 3: Cellasokkel fra Roma og Augustus templet genbrugt i fundamentet af en søjlerække på FSE.
Af Axel Gering

Marmortagsten fra Ostia

Af DANIEL BEURZE DAMGAARD

I analysen af primære kontekster og det analyserede materiale blev det tydeligt, at hexagonale ryttere tilhørte Roma og Augustus templet, mens pentagonale ryttere tilhørte Kapitolium. På denne måde kan en kronologi for ryttere brugt i det monumentale centrum af Ostia opstilles. Yderligere analyse af rytterne resulterede i opdagelsen af yderligere en hexagonal og en pentagonal type. Denne opdagelse peger i retning af, at mindst yderligere et tempel kunne have haft marmortag i Ostia. I specialet hentydes der til, at den såkaldte Kuria muligvis er et tempel til Vulkan, og Kurian derfor skal findes andet steds. Dette er dog for tidligt at analysere yderligere på. Dog skal det siges, at argumentet for, at monumentet er Kurian, kun bygger på formen og placeringen.

Ændringerne der fandt sted i det monumentale centrum, er også beviser på en økonomisk udvikling (eller i hvert fald en vedligeholdelse af en økonomi) og tilstedeværelsen af autoriteter og organisatoriske institutioner. Den nordlige halvdel af Forum indeholdt de repræsentative funktioner afspejlet i MFR og MFW, mens FSE, og muligvis også den sydlige halvdel af Forum (efter nedrivningen af Roma og Augustus templet), indeholdt handelsaktiviteterne. På den vestlige side af Forum blev pladsen foran Tempio Rotondo sandsynligvis omdannet til markedsplads, således, at der var to store åbne pladser på hver side af Forum (FSE og Tempio Rotondo).